

Vastaanottaja
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Asiakirjatyyppi
Alustava selvitys

Päivämäärä
11.9.2014

Viite
1510007427

ISO-LAMUJÄRVEN KEHITTÄMISTARPEET

Tarkastus 16.6.2014
Päivämäärä 11.9.2014
Laatija Piia Sassi-Päkkilä
Tarkastaja Jaana Hakola
Hyväksyjä Veli-Pekka Latvala, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kuvaus Kysely kuntaan ja ranta-asukkaille Iso-Lamujärven
kehittämistarpeista

Viite 1510007427

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO.....	3
2.	ISO-LAMUJÄRVEN NYKYTILA.....	3
2.1	VEDEN KORKEUDEN VAIHTELU	3
2.2	VEDENLAATU	4
2.3	KALASTO JA KALASTUS.....	4
2.4	VIRKISTYSKÄYTTÖ	4
2.5	RANTARAKENTAMINEN	4
2.6	JÄRVEN KUORMITTAJAT	4
3.	KEHITTÄMISTARPEET	4
3.1	SÄÄNNÖSTELY	4
3.2	RANTOJEN EROOSIOSUOJAUKSET	4
3.3	VEDENLAATU	5
3.4	KALANKULKU JA KALASTUS	5
3.5	VENEILY	5
3.6	RUOPPAUKSET JA VESIKASVILLISUUDEN NIITTO	5
3.7	MUITA KEHITYSAJATUKSIA	5

1. JOHDANTO

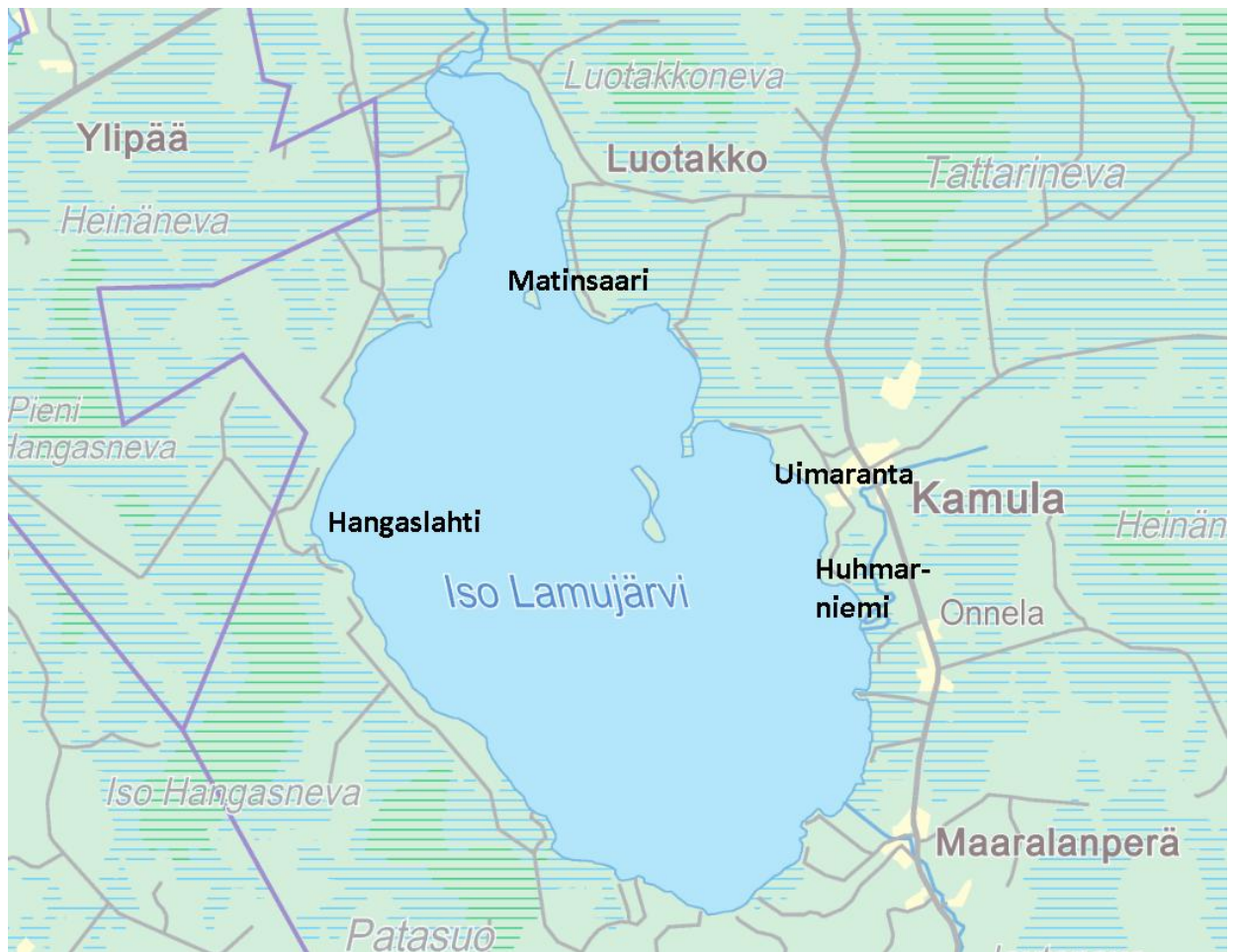
Työ liittyy kokonaisuuteen Siikajoen tulvariskien hallinnan ja säännöstelyn kehittämiselvityksen laatiminen.

Iso Lamujärven kehittämistarpeista lähetettiin kysely Pyhännän kunnalle sekä Lamun osakaskunnan puheenjohtajalle 12.11.2013. Pyhännän kunta oli toimittanut kyselyä 24 järven ranta-asukkaalle ja palautettuja vastauksia saatiin 13 kappaletta. Lisäksi Pyhännän kunnan tekninen toimisto vastasi kyselyyn.

2. ISO-LAMUJÄRVEN NYKYTILA

2.1 Veden korkeuden vaihtelu

Järven vedenkorkeuden arvioitiin vaihtelevan vuoden aikana noin 0,5-1 m. Vaihtelusta arvioitiin aiheutuvan jonkin verran haittaa kalastolle (mäti jää kuiville) sekä veden laadulle. Myös loivilla rannoilla koettiin haittaa mm. laitureille ja visuaalisuudelle. Rantaeroosiota ilmoitettiin esiintyvän jonkin verran (esim. Parantajan Hiekan kohdalla). Varsinaisia tulvia ei esiinny vaikka vesipinta on kevät- ja syysaikaan korkeammalla.

Kuva 1. Karttakuva Iso Lamujärvestä (Maastokarttarasteri 1:80 000 © Maanmittauslaitos 9/2013)

2.2 Vedenlaatu

Järven vedenlaatua pidettiin yleisesti talvella parempana kuin kesäaikaan. Keväällä ja kesän rankkasateiden aikaan vedenlaatu on ollut selkeästi huonompi ja vesi tummaa. Humuskuormitusta pidettiin merkittävimpänä järven vedenlaadun heikentäjänä. Myös järven pohja on liettynyt selvästi viimeisen 10 vuoden aikana. Järven pohjan syvänteissä on noin 0,5-1 m turveperäistä ainesta. Viime kesinä järvestä on havaittu myös sinileväkukintoja. Samoin vesikasvillisuuden ilmoitettiin lisääntyneen viime vuosikymmenen aikana.

2.3 Kalasto ja kalastus

Tärkeimmiksi saaliskaloiksi ilmoitettiin ahven, hauki ja muikku. Muikkukantaa pidettiin hyvänä. Jonkin verran saatiin myös siikaa ja madetta. Roskakalojen (särki, kiiski) ilmoitettiin lisääntyneen viime vuosina. Pyydysten limoittumisesta oli maininta lähes joka vastauksessa, mutta kalojen makuvirheitä ei esiintynyt. Järveen on yritetty istuttaa siikaa ja kirjolohta sekä mahdollisesti kuhaakin.

2.4 Virkistyskäyttö

Kalastusta, linnustusta, veneilyä, uimista ja yleensä loma-asutusta pidettiin merkittävimminä virkistyskäyttömuotoina. Myös marjastus, sienestys ja ulkoilu ranta-alueilla tulivat esille. Talvella jäällä myös hiihdetään.

2.5 Rantarakentaminen

Ranta-asutus on suurimmaksi osaksi loma-asutusta. Järven rannalla on 226 loma-asuntoa ja neljä vakituista asuntoa. Loma-asukkaita on noin 479 ja vakituksia asukkaita kymmenkunta. Rantarakentamista ei ole tarkoitus merkittävästi lisätä lähiaikoina. Joissain vastauksissa toivottiin rantakaavoitusta, jossain taas ranta-asutuksen ei missään nimessä haluttu lisääntyvän. Matkailulle ollaan kuitenkin kaavoituksessa hakemassa paikkaa Iso Lamujärven rannalta.

2.6 Järven kuormittajat

Merkittävimminä kuormittajina pidettiin turvetuotantoa, metsätaloutta ja ranta-asutusta. Maataloutta arvioitiin nykyisin olevan alueella enää vähän.

3. KEHITTÄMISTARPEET

3.1 Säätö

Säätöä haluttiin muutettavan tasaisemmaksi, jolloin veden pinnan vaihtelu jäisi vuositason vähäisemmäksi. Kesäaikaisen vesipinnan toivottiin olevan korkeammalla, samoin kalojen kutuaikana. Talvella vesipintaa ei saisi laskea kuitenkaan liian alas. Ylävesirajaa ei haluttu nostettavan, mieluummin hieman laskettavan. Säätöä haluttiin tasoittaa mm. pohjapadolla, jolloin korkeuden vaihtelu olisi luonnollisempaa tai säätöpadon uudistuksella, sähköistyksellä ja seurannan parantamisella.

3.2 Rantojen eroosiosuojaukset

Rantojen eroosiosuojauksille ei nähty tarvetta.

3.3 Vedenlaatu

Vedenlaatua toivottiin parannettavan lähinnä turvetuotantoalueiden ja metsäojitusten vesien paremmilla puhdistustoimenpiteillä (laskeutusaltaat ja pintavalutuskentät). Turvetuotannon lopettamista järven lähiympäristössä esitettiin myös muutamassa vastauksessa. Haja- ja ranta-asutuksen jätevesienkäsittelyn arvioitiin parantuvan tulevaisuudessa, mutta myös neuvontaa asiaan kaivattiin.

3.4 Kalankulku ja kalastus

Järveen toivottiin istutettavan etenkin siikaa ja kuhaa, mutta myös taimenta ja lohta. Toisaalta siikaa pelättiin myös kilpailijaksi muikulle ja kuhalle, joten istutuksia olisi toteutettava harkiten. Roskakalojen (särki, kiiski) poistamisen tarpeellisuuden mainitsi myös usea vastaaja. Särkikannan vähentämisellä parannettaisiin todennäköisesti myös järven vedenlaatua. Nykyinen patorakennelma estää kalanousun (harjus), joten kalatie säännöstelypadon yhteyteen oli myös toiveissa. Kalakannan parantumisella arvioitiin olevan positiivinen vaikutus myös järven virkistyskäyttöön.

3.5 Veneily

Venepaikkoja toivottiin Lamujoen kioskille. Veneväylää oli syvennetty viime talvena. Järvestä lähtevän jokiuoman todettiin tukkeutuneen kaatuneista puista.

3.6 Ruoppaukset ja vesikasvillisuuden niitto

Vesikasvillisuuden arvioitiin lisääntyneen viime vuosina. Mahdollisina niittokohteina mainittiin mm. Huhmarpuron edusta, Kamulan uimaranta ja Matinsaaren eli idän puoleinen ranta. Myös yksityisten rantojen ruoppausta toivottiin ja pyydettiin selvittämään, voisiko ruoppauksia hoitaa keskitetysti (tillattaisiin yksi urakoitsija, joka ruoppaisi useamman halukkaan rannan), jolloin kustannukset jäisivät todennäköisesti pienemmiksi.

3.7 Muita kehitysajatuksia

Muina kehitystoimenpiteinä esitettiin mm. Pentti Haanpään kesäpaikan hyödyntämistä markkinointimielessä, vaikkapa Haanpään-soututapahtumana.